

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003690

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-12-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



## II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондарчук Ярослав Петрович

2. Yaroslav Bondarchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-9367-4330

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 20-02-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Ямпільський районний суд Сумської області

Код за ЄДРПОУ: 02886522

Місцезнаходження: б. Ювілейний, 8, смт. Ямпіль, Ямпільський р-н., 41200, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

### **III. Відомості про дисертацію**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** PhD 11051080

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса

**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса

**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:** Українська

**Коди тематичних рубрик:** 10.07.01

**Тема дисертації:**

1. Становлення та розвиток ідеї свободи як принципу права
2. Formation and development of the idea of freedom as a principle of law

**Реферат:**

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню становлення, розвитку та реалізації ідеї свободи як принципу права. У розділі 1 «Історико-правові та методологічні засади становлення та розвитку ідеї свободи як принципу права» досліджено теоретичні засади поняття свободи як принципу права, а також особливості нормативного та доктринального становлення ідеї свободи як засадничого правового принципу. На підставі аналізу різних підходів до змісту ідеї свободи встановлено, що свобода є динамічною категорією, яка еволюціонує і наповнюється новим змістом разом із розвитком цивілізації та суспільства. Сфери її реалізації можна поділити на – загальносоціальну і юридичну. Свобода у загальносоціальному значенні – це можливість суб'єкта робити вибір через прояв власної волі; у юридичному значенні свобода – це фундаментальний основоположний принцип права, заснований на ідеї автономності суб'єкта в межах,

визначених нормами права (насамперед, конституційними нормами). Досліджено методологічні підходи до вивчення принципу свободи, який має вивчатись у наступних вимірах: аксіологічний, теоретичний та практичний. Досліджено історичні особливості становлення та розвитку принципу свободи. У розділі 2 «Загальнотеоретичний та нормативно-правовий вимір розвитку ідеї свободи як принципу права» досліджено класифікаційну характеристику принципу свободи у системі інших принципів, проаналізовано особливості реалізації принципу свободи на галузевому рівні, виявлені та узагальнені критерії обмеження принципу свободи та його реалізації в умовах збройного конфлікту. На підставі дослідження місця та цінності свободи у системі принципів права, можна дійти висновку, що свобода входить до загальних принципів права, однак аналіз її змісту та цінності дозволяє її віднести до відправного засадничого принципу, що дає начало іншим загальним базовим принципам – рівності, справедливості, гуманізму. Відтак принцип свободи можна класифікувати як відправний засадничий принцип, що закладає основу впорядкувального змісту будь якої правової системи, і в залежності від способу та ступеня розгортання його змісту у політико-правовій реальності формуються історичні та географічні особливості правових систем. На підставі аналізу критеріїв та принципів правового обмеження свободи їх можна класифікувати наступним чином: 1. Формальні (що стосуються вимог до форми обмежень): обов'язкова законодавча форма та доступність змісту (правова визначеність). 2. Змістовні (що впливають зі змісту принципу свободи та його регулятивної цінності): забезпечення суспільних інтересів (державної та суспільної безпека, громадського порядку, охорони здоров'я, захист та реалізація свободи інших); заборона спотворення сутності свободи. 3. Окремі вимоги до реалізації конкретних заходів обмеження принципу свободи: пропорційність заходів та наслідків заявлених у законі меті; тимчасовий характер обмежувальних заходів; мінімальна допустимість заходів. Задля продовження нормального функціонування держави та суспільства, збереження умов закладеного суспільного договору під час впровадження обмежень свободи в умовах війни чи інших надзвичайних обставин застосовується правило «подвійних меж», тобто законні заходи обмеження свободи теж повинні мати свої межі.

2. Thesis is devoted to the comprehensive analysis of formation, development and implementation of the idea of freedom as a principle of law. In the first chapter 'Historical, legal and methodological foundations of formation and development of the idea of freedom as a principle of law', the theoretical foundations of the concept of freedom as a principle of law, as well as the peculiarities of the normative and doctrinal formation of the idea of freedom as a fundamental legal principle are studied. Based on the analysis of different approaches to the content of the idea of freedom, it is established that freedom is a dynamic category that evolves and is filled with new content along with the development of civilization and society. The spheres of its implementation can be divided into general social and legal contexts. Freedom in the general social sense is the ability of a subject to make a choice through the manifestation of their own will; in the legal sense freedom is a fundamental principle of law based on the idea of the subject's autonomy within the limits defined by legal norms (primarily constitutional norms). Methodological approaches to the study of the principle of freedom, which should be examined in axiological, theoretical and applied contexts, are analysed. The historical characteristics of the formation and development of the principle of freedom have been researched. In the second chapter 'The General Theoretical and Normative Legal Dimension of the Development of the Idea of Freedom as a Principle of Law', the classification characteristics of the principle of freedom within the broader system of legal principles are examined. The chapter analyzes the specific features of the realization of the principle of freedom at the sectoral level and identifies criteria for limiting this principle and its implementation in the context of armed conflict. The study of the place and value of freedom within the system of legal principles leads to the conclusion that freedom is among the general principles of law. However, analyzing its content and value reveals that it can be classified as a foundational principle, giving rise to other foundational principles such as equality, justice, and humanism. Thus, the principle of freedom is a foundational principle that underpins the structured content of any legal system. The historical and geographical features of legal systems are shaped by how and to what extent the content of freedom unfolds in political and legal realities. Based on the analysis of the criteria and principles for legally restricting freedom, they can be classified as follows: Formal Criteria (pertaining to the requirements for the form of

restrictions): mandatory legislative form and accessibility of content (legal certainty). Substantive Criteria (arising from the essence of the principle of freedom and its regulatory value): ensuring public interests (state and public security, public order, health protection, and the protection and realization of the freedoms of others); prohibition against distorting the essence of freedom. Practical Criteria (stemming from the specificities of implementing the principle of freedom): proportionality of measures to the objectives stated in the law; the temporary nature of restrictive measures; and the minimum acceptability of such measures. To ensure the continued normal functioning of the state and society, as well as to preserve the conditions of the established social contract during the implementation of restrictions on freedom in times of war or other extraordinary circumstances, the principle of "dual limits" is applied. This means that lawful measures to restrict freedom must also have specific boundaries.

### **Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:** Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:** Не застосовується

**Підсумки дослідження:** Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

### **Публікації:**

- Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:
- 1. Бондарчук Я.П. Свобода як правова ідея, поняття, принцип. Юридичний електронний науковий журнал. № 3/2023. С. 16-18 DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-3/1> URL: [http://lsej.org.ua/3\\_2023/1.pdf](http://lsej.org.ua/3_2023/1.pdf)
- 2. Бондарчук Я. П. Становлення та розвиток правового принципу свободи у класичних правових ученнях. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. №2. 2023. С. 5-13. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.2.1> URL: <https://jrchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14907/14810>
- 3. Бондарчук Я.П. Окремі питання щодо критеріїв правомірного обмеження принципу свободи. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО. Випуск 84: частина 1. 2024. С. 18-24. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.1.2> URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/311243/302474>
- 4. Бондарчук Я. П., Гоцуляк Ю. В. Місце та значення свободи у системі принципів права. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. № 1. 2024. С. 15-22. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2024.1.2> URL: <https://jrchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16155/16049> (здобувачу належить доробок, присвячений характеристиці класифікації принципу свободи за різними критеріями, а також визначення його місця серед загальних принципів)
- Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:
- 5. Бондарчук Я.П. Відображення свободи у нормах середньовічного канонічного і міського права. Весняні юридичні читання – 2023. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки. Випуск XXXII: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Весняні юридичні читання – 2023». 20 квітня 2023 р., Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С.59-64. URL: <https://drive.google.com/file/d/1kD07sTZ8g3AUC8fYyc85WpOp29Jo2Vhf/view>
- 6. Бондарчук Я. П. Свобода як галузевий принцип цивільного права. Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кременчук, 5 вересня 2024 р.). Кременчук: ЦФЕНД, 2024. с. 60-62. URL: <https://www.economics.in.ua/2024/09/05.html>

- 7. Бондарчук Я. П. Свобода як галузевий принцип конституційного права. Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук: збірник наукових праць з матеріалами V Міжнародної наукової конференції, м. Івано-Франківськ, 13 вересня, 2024р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2024. С. 107-110. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/issue/view/13.09.2024/14>
- 8. Гоцуляк Ю.В., Бондарчук Я.П. Окремі питання реалізації правового принципу свободи в умовах збройного конфлікту. Міжнародна науково-практична конференція «Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку». м. Вінниця, 10-11 жовтня 2024 року. URL: <https://peers.international/paper/okremi-pitannya-realizacii-pravovogo-principu-svobodi-v-umovakh-zbroynogo-konfliktu>

**Наукова (науково-технічна) продукція:** методи, теорії, гіпотези

**Соціально-економічна спрямованість:** удосконалення правової основи реалізації правового принципу свободи

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:** Впроваджено

**Зв'язок з науковими темами:** 0122U002368

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гоцуляк Юрій Вікторович
2. Yurii Hotsuliak

**Кваліфікація:** д. ю. н., доц., 12.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6765-4592

**Додаткова інформація:**

[;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57216710042&zone=;](https://www.scopus.com/authid/detail.uri?origin=resultslist&authorId=57216710042&zone=)  
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZiOBgFYAAAAJ&hl=uk>

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса

**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Міхневич Людмила Володимирівна
2. Liudmyla Mikhnevych

**Кваліфікація:** д. ю. н., професор, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4774-079X**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=GYPH-G0AAAAAJ>;  
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217823965>**Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України**Код за ЄДРПОУ:** 00493706**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Панкратова Вікторія Олегівна
2. Viktoriia Pankratova

**Кваліфікація:** к. ю. н., доцент, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4775-565X**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ovBZlOsAAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний університет**Код за ЄДРПОУ:** 05408289**Місцезнаходження:** вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Мартинюк Олексій Володимирович
2. Oleksii Martyniuk

**Кваліфікація:** к. ю. н., доцент, 12.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9160-3525

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса

**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Стаднік Ірина Василівна

2. Iryna Stadnik

**Кваліфікація:** д. ю. н., 12.00.04

**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8047-3697

**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=LoPPAPoAAAAJ>

**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса

**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

**Місцезнаходження:** вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

**Форма власності:** Державна

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:**

**Сектор науки:** Університетський

**VIII. Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Міхайліна Тетяна Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Міхайліна Тетяна Вікторівна

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

Солобут Ольга Сергіївна

**Реєстратор**

УкрІНТЕІ

